

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Wspólne posiedzenie
Komisji Gospodarki Narodowej (247.)
oraz Komisji Ustawodawczej (398.)
w dniu 8 lipca 2015 r.

VIII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (druk senacki 958, druki sejmowe nr 3321 i 3495).

(Początek posiedzenia o godzinie 9 minut 03)

(Posiedzeniu przewodniczy zastępca przewodniczącego Komisji Gospodarki Narodowej Stanisław Jurcewicz)

Zastępca Przewodniczącego Stanisław Jurcewicz:

Dzień dobry państwu. Proszę o zajmowanie miejsc.

Otwieram posiedzenie połączonych Komisji Ustawodawczej i Komisji Gospodarki Narodowej.

Przedmiotem naszego posiedzenia jest rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw.

Bardzo serdecznie witam pana ministra z towarzyszącymi osobami oraz przedstawicieli związków zawodowych.

Panie Ministrze, oddaję panu głos z prośbą o przedstawienie, w miarę możliwości krótkie, istoty wspomnianej ustawy. Bardzo proszę.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Radosław Mleczko:

Dziękuję bardzo.

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Projekt wymienionej przez pana przewodniczącego ustawy został poddany bardzo szerokim konsultacjom, odbyła się również publiczna debata na jego temat, a wczoraj odbyło się posiedzenie komisji senackiej poświęcone tej ustawie, w związku z tym w kilku zdaniach tylko przypomnę najważniejsze cele ustawy.

Przede wszystkim omawiana ustawa ma na celu dążenie do ograniczenia stosowania umów na czas określony w sytuacjach, w których powinny być zawarte umowy na czas nieokreślony. Jednym z celów tej ustawy jest też usunięcie pewnych uchybień związanych z dostosowaniem prawa polskiego do prawa europejskiego, a cel ten realizowany jest poprzez następujące środki: po pierwsze, w ustawie wprowadzono rozwiązanie, zgodnie z którym łączny okres, w którym możliwe będzie zawieranie umów terminowych, nie może przekraczać trzydziestu trzech miesięcy, co łącznie z trzymiesięcznym okresem umowy próbnej daje trzydzieści sześć miesięcy. Wprowadzona została ponadto zasada, że w okresie tym mogą być zawarte nie więcej niż trzy umowy terminowe, czwarta umowa przekształca się z mocy prawa w umowę na czas nieokreślony. W omawianej ustawie wprowadzono również istotne zmiany dotyczące okresu wypowiedzenia umów terminowych. Zgodnie z ustawą okres

wypowiedzenia umów terminowych będzie identyczny jak w przypadku umów na czas nieokreślony i zależny będzie od zakładowego stażu pracy. Wprowadzono także bardzo istotną zmianę w stosunku do dotychczas obowiązujących przepisów, które umożliwiały niejako odnawianie zawierania umów terminowych po miesięcznym okresie przerwy pomiędzy tymi umowami terminowymi. Otóż teraz zdecydowaliśmy się na rezygnację z takiej przerwy, a zatem nie będzie można wielokrotnie zawierać umów na czas określony po miesięcznej czy dłuższej przerwie; przerwa ta została po prostu uniemożliwiona w przepisach.

Inne zmiany, że tak powiem, towarzyszące, choć też ważne, które były przedmiotem dyskusji na wczorajszym posiedzeniu komisji, dotyczą na przykład możliwości jednostronnego zwolnienia pracownika z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia. Po negocjacjach i konsultacjach zmodyfikowaliśmy pierwotne brzmienie przepisów i obecnie przewidują one możliwość jednokrotnego jednostronnego zwolnienia pracownika z obowiązku świadczenia pracy. Wydaje się, że w ten sposób została zachowana pewna równowaga w stosunkach pracy.

Dążyliśmy w tej ustawie do tego, żeby z jednej strony wzmacniała ona pozycję pracownika w sytuacji, gdy zawiera umowę terminową, ale z drugiej strony nie kwestionowała, co do zasady, możliwości zawierania umowy terminowej. Po długotrwałych i bardzo konstruktywnych konsultacjach wprowadzone zostały do przepisów ustawy warunki, po spełnieniu których możliwe będzie przekroczenie wyznaczonego limitu w przewidzianych przypadkach, a mianowicie w przypadku pracy na zastępstwo, pracy kadencyjnej czy pracy sezonowej oraz w sytuacji – co dopuszcza prawo Unii Europejskiej – zaistnienia obiektywnych przesłanek po stronie pracodawcy, które zostały opisane w sposób bardzo szczegółowy zgodnie z definicjami wynikających z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. W rezultacie konsultacji wprowadziliśmy tryb i mechanizm, który w naszym przekonaniu będzie w znacznym stopniu ograniczał pokusę nadużywania tego rozwiązania, albowiem wprowadzenie takiej umowy wymagać będzie od pracodawcy poinformowania o tym fakcie w ciągu pięciu dni Państwowej Inspekcji Pracy – ta informacja może zostać przekazana w wersji elektronicznej – a Państwowa Inspekcja Pracy będzie miała możliwość występowania z powództwem do sądów pracy, jeżeli będzie miała wątpliwości co do tego, czy pracodawca podjął właściwą decyzję.

Tyle, jeżeli chodzi o generalne założenia tego projektu. Jesteśmy do państwa dyspozycji.

**Zastępca Przewodniczącego
Stanisław Jurcewicz:**

Bardzo dziękuję.

Przypomnę tylko, że przedstawiciele Państwowej Inspekcji Pracy uczestniczą w posiedzeniu komisji.

Bardzo proszę, Panie Mecenase.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym
w Kancelarii Senatu Maciej Telec:**

Dziękuję bardzo.

Ponieważ zasadnicza dyskusja nad uwagami biura odbyła się już w czasie posiedzenia Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej, ograniczę się do dwóch kwestii ogólnych.

Pierwsza dotyczy art. 25¹ §4 pkt 4, ustanawiającego wyjątek od zasady, że czwarta z kolei umowa o pracę na czas określony przekształca się w umowę bezterminową. Otóż wyjątek określony w tym przepisie może się okazać zbyt szeroki, trudny do interpretacji, co może skłaniać do obchodzenia tego przepisu.

Druga uwaga dotyczy art. 36². To jest ten przepis, o którym wspomniał pan minister, dający pracodawcy możliwość zwolnienia pracownika z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia. Wydaje się, że ten przepis nie przesądza w sposób jednoznaczny o dwóch kwestiach, a mianowicie o tym, czy zwolnienie z obowiązku świadczenia pracy jest jednostronnym oświadczeniem woli pracodawcy, czy też pracodawca powinien zasięgnąć zgody pracownika, oraz czy w trakcie wypowiedzenia pracodawca może wezwać pracownika ponownie do pracy. Dziękuję bardzo.

**Zastępca Przewodniczącego
Stanisław Jurcewicz:**

Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze, może od razu przedstawiłby pan stanowisko rządu w tych dwóch sprawach.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Radosław Mleczo:**

Jeżeli chodzi o drugą uwagę pana mecenasa, naszą intencją było, żeby pracodawca w okresie wypowiedzenia mógł raz, podkreślam, tylko raz, zwolnić pracownika z obowiązku świadczenia pracy bez uzyskania jego zgody. W świetle obowiązujących obecnie przepisów, jeżeli jest zgoda stron stosunku pracy, to nie ma problemu, my jednak uznaliśmy – i wyszliśmy tutaj naprzeciw zgłaszanym postulatom – że ze względu na napięte często relacje pomiędzy pracodawcą i pracownikiem w okresie wypowiedzenia powinniśmy taką możliwość stworzyć. Jednocześnie ograniczyliśmy możliwość zastosowania takiego zwolnienia do jednego razu, żeby uniknąć tego, że pracownik z kolei znalazłby się w sytuacji niekorzystnej, w której mógłby być

dowolnie przez pracodawcę wzywany ponownie do pracy lub ponownie zwalniany z obowiązku jej świadczenia, zwłaszcza jeżeli jest to dłuższy okres, trzymiesięczny.

Jeśli chodzi o drugą kwestię, którą poruszył pan mecenas, stoimy na stanowisku, że w sytuacji, gdyby pracodawca zmienił zdanie i po zwolnieniu pracownika z obowiązku świadczenia pracy postanowił ponownie wezwać pracownika do pracy, to może to zrobić, ale tylko za zgodą pracownika.

A co do pierwszej uwagi pana mecenasa, dotyczącej obiektywnych przesłanek, to ja już troszkę dziś o tym mówiłem. Dodam jeszcze, że było to oczywiście przedmiotem bardzo szczegółowych analiz i konsultacji społecznych. W toku tych prac ulegała zmianie definicja obiektywnych przesłanek, staraliśmy się uważnie wsłuchiwać w głosy partnerów społecznych, a także ministra spraw zagranicznych, który oceniał ten projekt z punktu widzenia zgodności z przepisami Unii Europejskiej. I w naszym przekonaniu zaproponowane rozwiązanie, zgodnie z którym to pracodawca musi podjąć decyzję, czy przesłanki, które skłaniają go do zawarcia kolejnej umowy na czas terminowy, rzeczywiście są przesłankami obiektywnymi, a nie tylko przesłankami, które on uznaje za istotne dla zawarcia takiej umowy... Wydaje się, że mechanizm weryfikacji tej decyzji pracodawcy przez Państwową Inspekcję Pracy i, jeśli będzie taka konieczność, przez sąd pracy, jest jak najbardziej racjonalnym i zobiektywizowanym rozwiązaniem. I w naszym przekonaniu przypadki nadużyć będą ograniczone do minimum – oczywiście dopiero praktyka to potwierdzi lub temu zaprzeczy – a jeśli się pojawią, to ten mechanizm, który zaproponowaliśmy i wzmocniliśmy w toku konsultacji, pozwoli je skutecznie wychwycić i przeciwdziałać kolejnym. Dziękuję bardzo.

**Zastępca Przewodniczącego
Stanisław Jurcewicz:**

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, pan senator Kleina, a później pan senator Kogut.

Senator Kazimierz Kleina:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Panie Ministrze, ja chciałbym w swoim pytaniu poruszyć kwestię dotyczącą zatrudniania pracowników sezonowych. Pan minister mówił, że ta regulacja nie dotyczy pracowników sezonowych, ale generalnie zasada jest taka, że jeżeli ktoś cztery razy z rzędu podpisywał umowę na czas określony, to później musi już zostać zatrudniony na czas nieokreślony. A jeżeli pracownik sezonowy jest co roku zatrudniany na okres sezonu, to po jakimś czasie musi być zatrudniony na stałe zgodnie z tą propozycją, tak? Co rozumiemy pod pojęciem pracy sezonowej?

**Zastępca Przewodniczącego
Stanisław Jurcewicz:**

Dziękuję.

Pan senator Kogut. Bardzo proszę.

Senator Stanisław Kogut:

Panie Przewodniczący! Panie i Panowie Senatorowie!
Panie Ministrze! Drodzy Goście!

Składam wniosek o przyjęcie tej ustawy w takim kształcie, w jakim wpłynęła ona do komisji. Jak zapytałem o tę ustawę związki zawodowe, to ani NSZZ „Solidarność”, ani OPZZ, ani Forum Związków Zawodowych nie miały do niej uwag, ino prosiły mnie, żebym taki wniosek złożył. W związku z tym, Panie Przewodniczący, składam wniosek o przyjęcie tej ustawy bez poprawek. Dziękuję.

**Zastępca Przewodniczącego
Stanisław Jurcewicz:**

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze uwagi w tej sprawie ze strony senatorów albo gości?

Nikt się nie zgłasza, przystępujemy więc do głosowania...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

(Senator Piotr Zientarski: Najpierw odpowiedź pana ministra, a potem głosowanie...)

Wydawało mi się, że pan minister już udzielił odpowiedzi panu senatorowi Kleinie...

Bardzo proszę.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Radosław Mleczek:**

Jeśli chodzi o rozwiązania dotyczące pracowników sezonowych, to zależało nam przede wszystkim na tym, żeby były to rozwiązania pragmatyczne, racjonalne i zachęcające do zawierania umów z osobami świadczącymi pracę. W związku z tym zaproponowaliśmy katalog sytuacji, w przypadku których nie obowiązywałaby ta podstawowa zasada dotycząca trzech umów terminowych – a czwarta już przekształca się w umowę bezterminową – czy łącznego okresu zatrudniania na czas określony do trzydziestu trzech miesięcy plus trzy. I ten katalog obejmuje pracow-

ników sezonowych, pracowników wykonujących prace na zastępstwo, pracowników wykonujących prace dorywcze, a także prace na podstawie umowy kadencyjnej. Te cztery kategorie zostały wprowadzone do kodeksu. Nie było dotychczas żadnych postulatów dotyczących zdefiniowania pracy sezonowej, wydaje się, że nie ma jakichś specjalnych wątpliwości co do interpretacji pracy sezonowej, również z punktu widzenia Państwowej Inspekcji Pracy. I żeby umożliwić komuś, kto raz do roku na przykład wykonuje właśnie prace sezonowe, zawarcie kolejnej umowy o pracę, wprowadziliśmy tę kategorię jako wyjątek od nadrzędnej zasady związanej z łącznym czasem...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Pani dyrektor mi podpowiada, że obecnie też tak jest.

**Zastępca Przewodniczącego
Stanisław Jurcewicz:**

Dziękuję bardzo.

(Senator Kazimierz Kleina: Czyli będzie można bez jakichś ograniczeń zatrudniać ludzi do prac sezonowych na czas określony.)

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Radosław Mleczek: Tak, Panie Senatorze.)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Przystępujemy do głosowania nad wnioskiem o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Kto z państwa jest za przyjęciem tego wniosku? Proszę o podniesienie ręki. (16)

Ustawa została przyjęta jednogłośnie.

Na sprawozdawcę proponuję pana senatora Kleinę.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

(Senator Piotr Zientarski: Pani senator Sztark się zgłasza.)

Pani senator Sztark wyraża chęć reprezentowania komisji, a pan senator Kleina takiej woli nie wyraził.

Nie ma innych propozycji? Nie ma. Dobrze. Dziękuję.

Bardzo dziękuję panu ministrowi, dziękuję wszystkim gościom.

Zamykam posiedzenie połączonych komisji.

(Koniec posiedzenia o godzinie 9 minut 17)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii